

**REGIONÁLNÍ PRACOVISŤE
SPRÁVA CHKO ČESKÉ STŘEDOHOŘÍ**
Michalská 260/14
412 01 Litoměřice
tel.: +420 951 424 301
e-mail: ceske.stredohori@nature.cz
www.nature.cz
DS: 6npdyiv

Malečovský rozhled, z.s. - DS

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: SR/1545/UL/2024-3
VAŠE ČÍSLO JEDNACÍ:

VYŘIZUJE: Jan Kyselka
UKLÁDACÍ ZNAK: 200

DATUM: 4. 10. 2024

Věc: Předběžná informace k záměru obnovy větrného čerpadla v Němčí u Malečova

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, regionální pracoviště Správa chráněné krajinné oblasti České středohoří (dále jen „Agentura“), jako orgán ochrany přírody podle ustanovení § 75 odst. 1 písm. d) příslušný dle § 78 odst. 1 a odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), na základě žádosti pana Zdeňka Petra, předsedy spolku Malečovský rozhled, doručené dne 22. 8. 2024, k výše uvedenému záměru poskytuje jako dotčený orgán podle ust. § 139 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění tuto:

PŘEDBĚŽNOU INFORMACI

Žadatel požádal o vyjádření k možnosti obnovy větrného čerpadla nad vodárnou v sídle Němčí. Dle popisu se jedná o příhradový stožár výšky 25 m s lopatkovým kolem o průměru 4 m, celková výška stavby tedy 27 m. Cílem je obnova technické stavby, která na místě stála v období 20. – 70. let 20. století a byla od roku 1958 technickou památkou. Není počítáno s funkčním využitím stavby, neboť předmětný vodní zdroj již není využíván.

Přílohou žádosti jsou kladné vyjádření Magistrátu města Ústí nad Labem z hlediska souladu s územním plánem (ačkoliv územní plán s obnovou této stavby nepočítá a v dané funkční ploše uvádí pro stavby výškový regulativ 3 m) a odborná vyjádření Sekce Větrné mlýny při Kruhu přátel Technického muzea v Brně a Národního památkového ústavu Ústí nad Labem.

Záměr se nachází ve II. zóně CHKO České středohoří, dle územního plánu obce Malečov v zastavěném území sídla Němčí ve funkční ploše PV (plochy veřejných prostranství s převahou zpevněných ploch). Územní plán obce Malečov neobsahuje podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody dle § 12 odst. 4 zákona.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že pro realizaci záměru je nutné vydání

- souhlasu Agentury dle § 12 odst. 2 zákona (ochrana krajinného rázu)
- souhlasu Agentury dle § 44 odst. 1 zákona (stavební činnost na území CHKO)

Agentura se vyjadřuje (vydává rozhodnutí dle § 67 správního řádu) ke zcela konkrétnímu záměru až po předložení následujících podkladů:

- Průvodní zpráva.
- Celková situace stavby (vč. inženýrských sítí, terénních úprav, oplocení).
- Základní pohledy s kótami vč. barevného řešení a osazení do terénu (s vyznačením původního a navrženého terénu vč. kót).

U záměru bude posuzován jeho soulad s požadavky na ochranu přírody a krajiny stanovenými zákonem a soulad s posláním CHKO dle § 1 zřizovacího předpisu CHKO České středohoří (MK

ČSR, č. j. 6883/76 ze dne 19. 3. 1976) při zohlednění zásad Plánu péče o CHKO České středohoří 2015 – 2024.

K umístování výškových technických zařízení stanovuje Plán péče o CHKO České středohoří 2015 – 2024 následující zásady:

- chránit krajinný ráz CHKO před umístování negativně se projevujících výškových a liniových dominant technického charakteru
- minimalizovat umístování dominantních technických prvků a jiných objektů, v nezbytných případech prosazovat jejich umístění mimo pohledově exponované a hodnotné krajinné partie tak, aby bylo narušení krajinného rázu minimalizováno
- novou technickou infrastrukturu ve volné krajině umístovat pouze ve veřejném zájmu

K záměru Agentura uvádí:

Jedná se o projekt spolku Malečovský rozhled (dále jen „spolek“), který v území již dlouhodobě provádí záslužnou činnost (zejména obnova a údržba drobných památek). Aktuálně předložený záměr je však specifický, neboť představuje umístění výškové technické stavby do krajiny ve II. zóně CHKO. Agentura se jím proto bude zabývat s ohledem na ochranné podmínky CHKO uvedené výše. Větrné čerpadlo v době své funkčnosti bylo účelovou technickou stavbou, obdobně jako v současnosti jsou do krajiny České republiky umístovány jiné typy technických staveb, mnohdy značně problematických z hlediska ochrany krajinného rázu (větrné elektrárny, stožáry mobilních operátorů, vedení vysokého napětí). Na území CHKO České středohoří větrné elektrárny realizovány nejsou, ostatní typy výškových staveb ve veřejném zájmu jsou vždy předmětem posouzení, zda-li veřejný zájem na jejich realizaci převažuje nad zájmy ochrany přírody a krajiny ve zvláště chráněném území a rovněž se ověřují možnosti jiného alternativního řešení s nižším vlivem na krajinu. V tomto kontextu je tedy nezbytné posoudit, zda-li je opravu nutné krajinu v oblasti Němčí zatížit příhradovým stožárem, v tomto případě bez funkčního opodstatnění.

Agentura si je vědoma, že snahou spolku je obnovit historickou stavbu v místě svého původního umístění. Je však třeba upozornit na to, že v daném případě není zajištěno, že se bude jednat skutečně o věrnou kopii původní technické památky. To vyplývá z vyjádření Národního památkového ústavu Ústí nad Labem: *„Technické řešení samotného čerpadla a větrného kola není v současné době známé, a i na historické ikonografii je možné rozpoznat pouze část zařízení (snímky pocházejí až z 60. let dvacátého století a zařízení na nich již není kompletní). Pravděpodobně se jednalo o lopatkové větrné kolo (větrný motor) doplněné dvojitou směrovkou – ta je na dobové ikonografii ještě patrná. Tento detail je však poměrně ojedinělý a ukazuje, že by zde mohla být umístěna i Halladayova turbína. Použití jiného, méně obvyklého řešení – navrhovaného horizontálního kola - není zcela vyloučené, ale z dostupného materiálu není možné tuto možnost zodpovědně prokázat... Bohužel, v současné době není známa původní plánová dokumentace a veškerá dostupná ikonografie pochází ze druhé poloviny 20. století, kdy část zařízení už patrně chyběla. Ze starších leteckých měřičských snímků je patrný stín věže s kruhovým obrysem kola, nelze však určitě stanovit, zda jde o kolo horizontální nebo vertikální.“*

Nejistota ohledně charakteru původní stavby vyplývá i z údajů, které dosud spolek Agentuře dodal. Např. v e-mailové komunikaci z prosince 2023 včetně nákresu se uvádí „unikátní horizontální lopatkové kolo“, přičemž aktuálně je prezentováno, že se zcela jistě jednalo o kolo vertikální. Nejistota je rovněž ohledně výšky původního příhradového stožáru, která je prezentována v rozmezí 20 – 25 m.

S ohledem na ochranu krajiny CHKO před umístování dalších výškových technických staveb a rovněž vzhledem k výše uvedené nejistotě ohledně vzhledu původní stavby Agentura obnovu větrného čerpadla nepodporuje. Akceptovatelnou alternativou může být stavba nižšího modelu předmětné stavby, jehož výška by neměla přesáhnout výšku hřebene střech okolních staveb.

Další záměr spolku – rekonstrukce objektu vodárny a zřízení minimuzea vodárenství nemá vliv na předměty ochrany CHKO.

(podepsáno elektronicky)

Mgr. Jan Kyselka
Vedoucí Oddělení ochrany přírody a krajiny,
RP Správa CHKO České středohoří